

مقدمه

عشایر، جامعه‌ای کوچ‌نشین هستند که از نظر اقتصادی، درآمد اصلی آن‌ها وابسته به دام و دامداری می‌باشد و برای بهره‌گیری از مراتع و امکانات زندگی، از مکانی به مکان دیگر کوچ می‌کنند. این شیوه در گذشته بسیار سازگار با محیط طبیعی بوده است. هم‌زمان با گرم شدن هوا و رویش گیاهان مرتع عشایر نیز به تدریج در حد فاصل قشلاق تا ییلاق با حرکتی آرام جابجا می‌شدند. این حرکت با رویش گیاهان و تکمیل مراحل فنولوژی آن‌ها منطبق بوده است. در این شرایط گیاهان مرتعی فرصت کافی برای رویش و زادآوری داشتند و کوچ عشایر نه تنها منجر به آسیب به مرتع و پایداری آن نبوده بلکه موجب تحریک گیاهان و بهسازی مراتع بوده است. با تغییرات اجتماعی و اقتصادی و توسعه جمعیت روستایی، رقابت شدید بین عشایر و دامداران روستایی در بهره‌برداری از مراتع به وجود آمد و منجر به بروز مسائلی چون تغییر کاربری مراتع در ییلاق و قشلاق و میان‌بندها، افزایش جمعیت عشایر و روستائیان متکی به درآمد دام و مرتع شد. علاوه بر این خشک‌سالی‌ها و تغییرات اقلیمی و بسیاری اتفاقات دیگر عرصه را بر عشایر تنگ نموده است [۱]. فقر مادی و فرهنگی، بیکاری، خشک‌سالی، کمبود منابع انرژی و امکانات سوخت‌رسانی، کمبود علوفه، توسعه ناپایدار کشاورزی و بهره‌برداری بی‌رویه از منابع پایه تولید و دخل و تصرف‌های غیر فنی در گردش آب یک حوزه آبخیز [۸] خسارات جبران‌ناپذیری را پیکره جوامع روستایی و عشایری وارد کرده است. از آنجا که بیشترین تخریب و بهره‌برداری‌های غیراصولی از منابع پایه در طول سالیان گذشته از سوی آبخیزنشینان صورت گرفته و نیروی انسانی و اعتبارات دولتی نمی‌تواند پاسخگوی نتایج منفی ناشی از این اقدامات باشد، طرح جامع منابع طبیعی در حوزه‌های آبخیز به‌عنوان تنها راه مدیریت صحیح و موفق حوزه‌ها پذیرفته شده است [۱۴]. مشارکت بهره‌برداران در طرح‌های آبخیزداری امری ضروری بوده و سهم مهمی در موفقیت پروژه‌ها دارد. امروزه نقش مشارکت مردم در امر اصلاح، احیاء و مدیریت منابع طبیعی مورد توجه سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور می‌باشد. استفاده بهینه و مناسب از منابع آبخیز بدون در نظر گرفتن معیارها و مسائل اقتصادی و اجتماعی، امکان‌پذیر نخواهد بود. در اکثر برنامه‌های مدیریتی سعی بر این است که اقدامات اجرایی دارای توجیه اقتصادی بوده و با پذیرش مردم همراه باشد. یکی از دلایل شکست برنامه‌های مدیریتی در سطح آبخیز عدم پذیرش فعالیت‌ها از جانب

ارائه راهبرد مدیریتی مناسب با استفاده از مدل تلفیقی SWOT-QSPM با هدف ساماندهی عشایر (مطالعه موردی: طایفه عشایری گود عرب طاهری طبس)

حمیده افخمی^۱

تاریخ دریافت: ۹۶/۱۲/۱۳ تاریخ پذیرش: ۹۷/۰۷/۲۸

چکیده

بررسی مسائل اقتصادی و اجتماعی جوامع عشایری از جمله مسائل استراتژیک دولت‌ها می‌باشد که بی‌شک ارائه راهبردهای مدیریتی مناسب در این راستا گامی مهم و ضروری تلقی می‌گردد. تحقیق حاضر به منظور بررسی مشکلات گود عرب طاهری منطقه طبس و بر اساس مدل تحلیلی SWOT انجام شده است. ابتدا با بازدید از منطقه و تهیه پرسشنامه‌ها نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای منطقه تعیین گردید. سپس ماتریس عوامل داخلی (قوت‌ها و ضعف‌ها) و عوامل خارجی (فرصت‌ها و تهدیدها) تهیه و جهت امتیازدهی (طیف لیکریت) به کارشناسان و بومیان منطقه ارائه شد. پس از تعیین ضریب تأثیر (ضریب نهایی) عوامل در ماتریس‌ها، راهبرد (استراتژی) حداقل - حداکثر WO تعیین گردید. این راهبرد نوع دوم راهبردها و از ترکیب فرصت‌ها و نقاط ضعف می‌باشد که به توجه به ترکیب عوامل این دو بخش، راهبرد مناسب طراحی می‌گردد. در ادامه جهت تعیین راهکارهای مناسب با استفاده از ماتریس QSPM شش راهکار از تلفیق عوامل داخلی و خارجی شناسایی شد که در نهایت دو راهکار ۱- توجه دولت به مناطق محروم و عشایر منطقه و تأسیس مراکز بهداشتی، فرهنگی، رفاهی، ارتباطی، مراکز خرید و فروش و ۲- ارائه برنامه‌ای جامع برای یکجانشینی عشایر و عواقب بعد از آن، با بالاترین امتیاز به‌عنوان بهترین راهکار شناخته شدند.

واژه‌های کلیدی: مسائل اقتصادی اجتماعی، جامعه، مدل تحلیلی SWOT، مدیریت و برنامه‌ریزی، عشایر

۱ - دکتری علوم و مهندسی آبخیزداری، دانشگاه یزد، نویسنده مسئول:
Email: hamide.afkhami@gmail.com

آبخیزنشینان است. در رویکرد ارزیابی و مدیریت یکپارچه آبخیز توجه به سلامت اقتصادی و اجتماعی جامعه آبخیزنشین ضروری است [۱۸]. آنچه امروزه نیز با عنوان توسعه در جوامع روستایی مطرح است، توسعه انسانی است که در پی دسترسی به امکانات مادی لازم برای یک زندگی بهتر و برخورداری از عمر طولانی توأم با سلامتی برای این جوامع است [۱۲]. از جمله مطالعات انجام شده در داخل کشور می‌توان به تحقیق طیب زاده مقدم و همکاران [۲۲] اشاره نمود که برنامه‌ریزی محیط‌زیستی را برای دهستان فردو با استفاده از روش فرآیند برنامه‌ریزی و بهره‌گیری از سیستم اطلاعات جغرافیایی ارائه دادند. نتایج نشان داد به‌منظور توسعه هماهنگ و موزون مناطق در پهنه کشور، روش فرآیند برنامه‌ریزی برای ارائه راه‌حل‌های توسعه و طرح‌ها و برنامه‌های کالبدی فضایی روشی مؤثر و کاراست. همچنین از اصول و مبانی نظری و عملی این تحقیق می‌توان در برنامه‌ریزی‌های محیط‌زیستی و منطقه‌ای متناسب با توان اکولوژیک منطقه و متناسب با قابلیت‌ها و تنگناهای محیط‌زیست طبیعی و انسانی در سایر مناطق استفاده نمود. دیوسالار و همکاران [۴] با استفاده از روش SWOT^۱ به بررسی راهبردهای احیای رودخانه شاهرود پرداختند. نتایج تحلیل ماتریس SWOT نشان داد که در احیای محدوده مطالعاتی، راهبردهای تنوع در اولویت اول قرار دارند به نحوی که باید با استفاده از قوت‌های محیط درونی، برای جلوگیری از تأثیر منفی تهدیدات محیط بیرونی، سازوکارهایی را در پیش گرفت. رادان و همکاران [۱۳] با استفاده از دو مدل کیفی مخدوم و فائو توان بالقوه اراضی جهت کاربری مرتع‌داری را در منطقه میداوود در شهرستان باغملک در استان خوزستان ارزیابی نمودند. مقایسه دو مدل نشان داد که یگان‌های محیط‌زیستی در مدل مخدوم دارای تعداد بسیار بیش‌تر و مساحت کم‌تری نسبت به واحدهای روش فائو می‌باشند، از طرف دیگر مدل فائو با کاربری کنونی اراضی تناسب بالاتری را نشان داد. در نهایت با توجه به کمبود اراضی مناسب مرتع‌داری در ایران، تشخیص داده شد که مدل مخدوم از نظر اجرایی و طرح‌های مدیریتی کشور، در منطقه میداوود مناسب نبوده و مدل فائو ارجحیت دارد. فیروزی و همکاران [۶] به ارزیابی شاخص‌های ناپایداری زیست‌محیطی با توجه به آلودگی آب، آلودگی خاک و آلودگی صدا با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی (AHP^۳) در کلان‌شهر اهواز پرداختند. نتایج تحقیق نشان داد که شهر اهواز بر اساس معیارهای مورد بررسی، در شرایط زیست‌محیطی ناپایداری قرار دارد و ساختار زیست‌محیطی کنونی شهر اهواز با معیارهای پایداری، فاصله قابل توجهی دارد. در نهایت نویسندگان اظهار نمودند آگاهی از وضعیت پایداری زیست‌محیطی نواحی مختلف شهری و شناخت وضع موجود می‌تواند نقش مهمی در ارتقای مدیریت و برنامه‌ریزی و تخصیص بهینه منابع جهت بهبود رفاه ساکنین داشته باشد. همچنین در خارج کشور نیز تحقیقات

بیشماری در این زمینه صورت گرفته است. رسیلند [۱۷] تحقیقی پیرامون اطلاع‌رسانی در مورد نقش جامعه در توسعه پایدار و درک جوامع از فرصت‌هایی برای فعالیت‌های توسعه پایدار ارائه نمود. در این تحقیق به مسائلی از قبیل فقر به عنوان منبع اصلی تخریب محیط‌زیست، آینده کار و توسعه اقتصادی جامعه، چارچوبی برای توسعه پایدار جامعه، مسائل مربوط به حکومت برای توسعه پایدار جامعه، مشارکت عمومی، ابزارهای برنامه‌ریزی و چالش‌هایی برای توسعه پایدار جامعه پرداخته شده است. راتا و آگراوال [۱۶] یک مدل کیفی قطعی بر اساس نظریه گراف برای توسعه و مدیریت بهتر حوزه آبریز و منابع آب توسعه دادند. در این مدل، تجزیه و تحلیل بصری برای انتزاع اطلاعات با استفاده از گراف یا گراف ارجاع انجام شد. نویسندگان اذعان نمودند تجزیه و تحلیل تئوری گراف ارائه‌دهنده ابزار قدرتمند برای تولید راه‌حل‌های بهینه تصمیم‌گیری و منافع مردم محلی در حوزه آبخیز و نیز سهامداران می‌باشد. چاتورویدی و همکاران [۲] به بررسی مسائل مربوط به استفاده از زمین در مدیریت منابع مشترک در یک منطقه قبیله‌ای عقب‌مانده در ایالت مهاراشترا هند پرداختند که این مطالعه توسط کمیسیون برنامه‌ریزی هندوستان انجام شد. برنامه‌ریزی انجام شده با هدف بهبود مدیریت منابع موجود برای معیشت پایدار قبیله‌ای و حفاظت از جنگل‌ها طراحی و اجرا گردید و نتایج آن شامل مدیریت بهینه آب باران، پرورش ماهی، و کشت متنوع معرفی شد. شهبها و همکاران [۱۹] مدیریت و ساماندهی زباله‌های معدنی، معدن آهن گلفار سیرجان را با استفاده از کاربرد روش‌های تصمیم‌گیری چند معیاره AHP و TOPSIS^۴ برای تجزیه و تحلیل SWOT انجام دادند. نتایج نهایی نشان داد شانزده استراتژی بر مبنای SWOT ارائه و براساس TOPSIS اولویت‌بندی شدند که می‌تواند برای سنگ‌آهن گل‌گهر سیرجان مفید باشد تا توسعه مدیریت زباله‌های آینده خود را در سطح استراتژیک توسعه دهد. ترنسبو و همکاران [۲۱] یک مدل مناسب برای برداشت آب باران برای کمک به اجرای طرح‌های کشاورزی و جنگلداری (آبیاری، مبارزه با آتش‌سوزی) در حوزه‌های آبریز پرتغال ارائه دادند. این مدل، ترکیبی از یک مدل برنامه‌ریزی مبتنی بر متغیرهای فیزیکی، اجتماعی، اقتصادی و محیطی و یک مدل برداشت آب باران است. در تحقیق تاهسن و کارنی [۲۰] چارچوب جدیدی به منظور برنامه‌ریزی استراتژیک توسعه کلی نیاگارا با استفاده از مدل تجزیه و تحلیل SWAT ارائه گردید. همچنین برای شناسایی اولویت در میان گزینه‌های تصمیم‌گیری بالقوه از مدل سلسله‌مراتب تحلیلی (AHP) و فرایند شبکه تحلیلی (ANP^۵) استفاده شد. نتایج به دست آمده نشان داد تلاش برای پیش‌بینی تحولات احتمالی، قابل توصیه نیست، بلکه نیاز به تحقیقات بیشتری در مورد نیاگارا برای باز کردن بحث‌های جدید بین کانادا و ایالات متحده است. همان‌طور

4. The Technique for Order of Preference by Similarity to Ideal Solution

5. Analytic network process

1. Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threats

2. Radan et al

3. Analytic hierarchy process

و ۵۹ دقیقه عرض شمال و ۵۷ درجه و ۸ دقیقه تا ۵۷ درجه و ۵۸ دقیقه طول شرقی واقع شده است. مساحت منطقه مورد مطالعه حدود ۱۲۵۱۱۶ هکتار است. مهم‌ترین مراکز جمعیتی در این منطقه چاه مسافر با محله های تابعه مانند چاه شور، چاه پی آب، کل حوض ها، گزو، هوک، کرکس آب، حوض های زیره، کال گز، رباط زنگیچه، سربالا، انجیره پایین، حوض کربلایی اسد ا...، کال عبدالغنی، خاکستری، پده بید، زبرکوه و قرچه (شکل، ۱).

جامعه آماری مورد نظر در این پژوهش

به منظور انجام مطالعه حاضر، اقدام به جمع آوری اطلاعات از اسناد موجود و مطالعات میدانی از طریق تنظیم پرسش‌نامه شد که در شروع کار چارچوب این پرسش‌نامه‌ها مورد تایید سازمان عشایر قرار گرفت. جامعه نمونه برداری شامل تنظیم ۶۰ پرسش‌نامه بود و مصاحبه شوندگان شامل بهره‌برداران ۱۹ آبادی موجود در منطقه گود عرب طاهری، کارشناسان امور عشایر، جهاد کشاورزی و اداره منابع طبیعی شهرستان طبس می‌باشند.

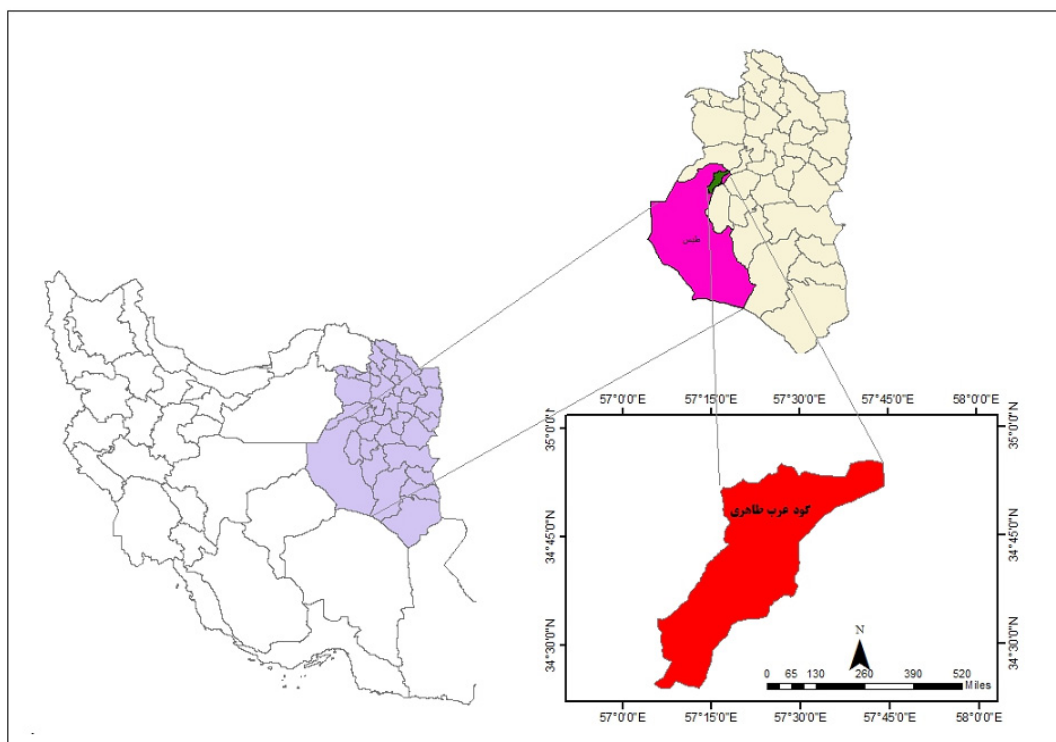
مدل تحلیلی SWOT

مدل تحلیلی SWOT، مدلی از سری مدل‌های تصمیم‌گیری است که در جهت تعیین استراتژی و راهبرد بلندمدت یا کوتاه‌مدت و ایجاد تصمیمات بزرگ و کلیدی در باب مسائل و موضوعات مختلف، طراحی شده است [۳]. این مدل می‌تواند برای یک سازمان، شرکت یا برای یک منطقه جغرافیایی خاصی و یا موضوع و مسئله‌ای که در واقع به نوعی با آن درگیر هستیم، طراحی شود و در واقع کار

که در مطالعات انجام شده در داخل و خارج کشور مشهود است. پژوهش حاضر که با همکاری شرکت مهندسی مشاور رهپویان سبز ایساتیس و سازمان امور عشایر استان یزد انجام گرفت، بیشتر با هدف ساماندهی عشایر کوچ‌نشین گود عرب طاهری در بخش دستگردان شهرستان طبس در افق ۱۴۰۴ صورت گرفت. با توجه به معضلات و مشکلات فراوان این عشایر توجه و اهمیت دولت نیز در ساماندهی این بخش در اولویت قرار گرفت. در این راستا، به منظور تحلیل مناسب و منطقی و همچنین ارائه استراتژیهای مناسب و اولویت بندی آن سعی گردید از توانمندی‌های یک مدل تلفیقی کارآمد که حاصل تلفیق دو ماتریس SWOT و QSTM است، استفاده گردد. لذا مدل مورد استفاده در پژوهش حاضر و است

مواد و روش‌ها

عشایر طایفه عرب طاهری جزو طوایف کوچ رو به شمار می‌روند و محل کوچ قشلاقی آن‌ها در قسمت شمال شرقی بخش دستگردان شهرستان طبس و در فاصله حدود ۷۰ کیلومتری مرکز بخش است و همچنین محل ییلاق این طوایف بخشی از استان خراسان رضوی می‌باشد که مطالعه در محدوده گود طاهری یعنی محل قشلاق این عشایر در شهرستان طبس صورت گرفته است. این طایفه در گذشته بیشتر در آبادی‌های گود طاهری و چاه مسافر ساکن بودند؛ اما در حال حاضر، آبادی گود طاهری به علت تخریب شدید مراتع اطراف آن و بیابانی شدن منطقه و نیز هجوم شن‌های روان خالی از سکنه شده و اهالی آن در سایر محلات پراکنده شده و یا مهاجرت کرده‌اند. منطقه مورد مطالعه در موقعیت ۳۴ درجه و ۳۱ دقیقه تا ۳۴ درجه

شکل ۱: منطقه گود عرب طاهری در ایران، استان خراسان جنوبی و شهرستان طبس

شکل ۲: مراحل و چگونگی انجام پژوهش در مدل SWOT [۵]

رتبه‌بندی شد و در نهایت با ضرب رتبه در ضریب، ارزش نهایی هر عامل تعیین گردید. جمع ارزش‌ها و نمرات، ارزش نهایی هر یک از عوامل چهارگانه (نقاط قوت، ضعف، تهدیدها و فرصت‌ها) را محاسبه می‌کند (شکل، ۲) [۵]. در نهایت ضریب نهایی چهارگانه وارد نمودار مدل SWOT شد که این نمودار دارای چهار نوع راهبرد مختلف برای موضوع یا سازمان یا منطقه مورد مطالعه می‌باشد که این راهبردها ترکیبی از عوامل مختلف است. در نهایت با استفاده از ارزش نهایی هر یک از عوامل چهارگانه، در یک محور مناسب‌ترین راهبرد تعیین شد [۱۱، ۱۵].

در ادامه برای کمی نمودن راهکارهای حاصل از مدل تحلیلی SWOT از ماتریس طراحی استراتژیک کمی استفاده گردید. ماتریس QSPM یک روش تحلیلی است که به وسیله آن جذابیت نسبی و اولویت استراتژی‌های شناسایی شده توسط تحلیل SWOT مشخص می‌شود. در واقع این تکنیک به صورت عینی استراتژی‌های گوناگونی را که در زمره بهترین استراتژی‌ها هستند مشخص می‌نماید [۷].

نتایج و بحث

در این تحقیق پس از بازدیدهای انجام شده و پرسشنامه‌های تهیه شده از کارشناسان سازمان امور عشایر، جهاد کشاورزی و اداره منابع طبیعی شهرستان طبرس برای هر یک از زیر عوامل (قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها) ۱۰ نوع گزینه تعیین گردید. در ادامه بر اساس نظر کارشناسان با استفاده از طیف لیکریت ضریب نهایی (میزان تأثیر) این گزینه به دست آمد (جدول ۱ تا ۴). در این جداول ضریب اولیه برای هر عامل از طریق جمع هر یک از ضرایب لیکریت در تعداد انتخاب این ضریب توسط صاحب‌نظران محاسبه شد و سپس کل ضرایب جمع گردید. ضریب ثانویه میانگین وزنی ضریب اولیه است که به صورت صدم در جدول نوشته می‌شود. عامل رتبه که به منظور تعیین اثر بخشی هر کدام از راهبردهای کنونی است بین ۱ تا ۴ و توسط محقق تعیین گردید. ضرایب نهایی حاصل ضرب، ضریب ثانویه در رتبه می‌باشد و سپس ضرایب نهایی در انتهای هر جدول جمع می‌گردد تا ضریب نهایی هر یک از بخش‌های نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها محاسبه گردد.

اصلی آن تعیین راهبرد برای بهبود کارایی یا وضعیت می‌باشد. این مدل، ابتدا در جهت تعیین پتانسیل و ظرفیت یک موضوع و یا یک مکان، عوامل درونی و بیرونی مؤثر بر آن را بررسی کرده و سپس با استفاده از این نتایج، راهبردهای مختلف در جهت ایجاد تصمیمات و پیش‌بینی‌ها و راهکارهایی برای بهبود آن مکان یا موضوع تعیین می‌نماید [۱۰]. برای هر موضوع یا هر مکان، عوامل مختلفی در نحوه کیفیت عملکرد آن تأثیر می‌گذارد. این عوامل عموماً در دو دسته از عوامل جای می‌گیرند:

عوامل درونی: عواملی هستند که در درون خود سیستم یا منطقه وجود دارند و در تعیین وضعیت منطقه مؤثر می‌باشند. در مدل SWOT، عوامل درونی شامل نقاط قوت^۱ و نقاط ضعف^۲ یک سیستم یا سازمان یا منطقه می‌باشند. شناسایی نقاط قوت، راه تقویت سیستم را آشکار کرده و در کنار آن، شناسایی نقاط ضعف، باعث می‌شود که از این نقاط ضعف به نفع نقاط قوت استفاده شود [۹].

عوامل بیرونی: عواملی هستند که از کنترل منطقه خارج بوده و از بیرون بر سیستم اثر می‌گذارند. به نوعی مرتبط به فرآیندهایی است که در خارج از محدوده آن منطقه به وقوع می‌پیوندد. عوامل بیرونی شامل فرصت‌ها^۳ و تهدیدها^۴ می‌باشند. یعنی عواملی از بیرون به‌عنوان یک فرصت تلقی می‌شوند که می‌توانند در جهت پیشرفت یک منطقه مؤثر باشند و از طرفی چه عواملی یک تهدید محسوب شده که برای منطقه خطرناک است که باید از آن دوری کرد و آن‌ها به فرصت تبدیل کرد [۹].

روش کار مدل تلفیقی SWOT و QSTM^۵

بر اساس پرسشنامه‌های تهیه شده، عوامل درونی و بیرونی که در بخش نتایج ارائه شده است تعیین گردید و سپس به ارزش و یا ضریب تبدیل شد. برای کمی کردن پرسشنامه، این شاخص‌ها و عوامل از عدد ۱ تا ۵ (طیف لیکرت) بر اساس میزان ارزش آن‌ها

1. Strengths
2. Weaknesses
3. Opportunities
4. Threats
5. Quantitative Strategic Planning Matrix

جدول ۱: نقاط قوت منطقه مورد مطالعه بر اساس نتایج پرسش نامه‌ها

مهم‌ترین عوامل داخلی	ضریب لیکرت	ضریب اولیه	ضریب ثانویه	رتبه	ضریب نهایی
S ₁ - همت و همکاری زیاد در طایفه	۳	۶۰	۰/۰۹	۴	۰/۳۶
S ₂ - وجود مراتع خوب و شرایط آب و هوایی بهتر در بیلاق	۴	۸۰	۰/۱۳	۳	۰/۳۹
S ₃ - وجود زمین‌های کشاورزی و پس چر برای دام‌ها در بیلاق	۴	۸۰	۰/۱۳	۳	۰/۳۹
S ₄ - دسترسی آسان‌تر به بازار خرید و فروش در بیلاق	۳	۶۰	۰/۰۹	۳	۰/۲۷
S ₅ - بهره‌برداری از محصولات فرعی (آنگوزه و زیره ...)	۴	۸۰	۰/۱۳	۳	۰/۳۹
S ₆ - وجود مراتع با سامان عرفی در قشلاق	۳	۶۰	۰/۰۹	۴	۰/۳۶
S ₇ - وجود نیروی جوان و کار آمد	۲	۴۰	۰/۰۶	۲	۰/۱۲
S ₈ - زمان‌بندی مناسب برای ورود و خروج دام از مراتع	۳	۶۰	۰/۰۹	۲	۰/۱۸
S ₉ - پتانسیل صنایع دستی و کارهای جانبی دیگر	۲	۴۰	۰/۰۶	۳	۰/۱۸
S ₁₀ - تمایل به یکجانشینی	۴	۸۰	۰/۱۳	۴	۰/۵۲
جمع		۶۴۰	۱/۰۰		۳/۱۶

جدول ۲: نقاط ضعف منطقه مورد مطالعه بر اساس نتایج پرسش نامه‌ها

مهم‌ترین عوامل داخلی	ضریب لیکرت	ضریب اولیه	ضریب ثانویه	رتبه	ضریب نهایی
W ₁ - نبود امکانات فرهنگی و بهداشتی	۳	۶۰	۰/۰۹	۴	۰/۳۶
W ₂ - نبود سامان عرفی در منطقه بیلاق	۴	۸۰	۰/۱۲	۳	۰/۳۶
W ₃ - نزاع و درگیری فیزیکی با روستائیان منطقه بیلاق	۳	۶۰	۰/۰۹	۳	۰/۲۷
W ₄ - افزایش مهاجرت به دلیل بیکاری و اقتصاد ضعیف	۳	۶۰	۰/۰۹	۴	۰/۳۶
W ₅ - نبود بازار خرید و فروش در منطقه قشلاق	۳	۶۰	۰/۰۹	۳	۰/۲۷
W ₆ - کمبود منابع آبی مناسب و کافی	۵	۱۰۰	۰/۱۵	۴	۰/۶۰
W ₇ - پایین بودن سطح سواد در طایفه	۳	۶۰	۰/۰۹	۲	۰/۱۸
W ₈ - نبود متصدی امور (شورا	۳	۶۰	۰/۰۹	۳	۰/۲۷
W ₉ - عدم وجود شغل‌های متنوع و درآمدزا	۴	۸۰	۰/۱۲	۳	۰/۳۶
W ₁₀ - کاهش توان مراتع و به دنبال آن کاهش دام و تولید	۳	۶۰	۰/۰۹	۳	۰/۲۷
جمع		۶۸۰	۱/۰۰		۳/۳۰

جدول ۳: فرصت‌های منطقه مورد مطالعه بر اساس نتایج پرسش‌نامه‌ها

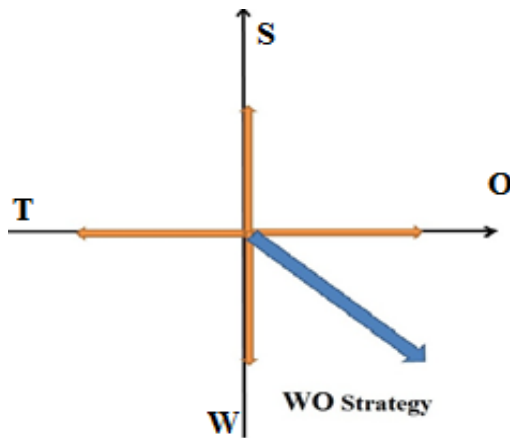
مهم‌ترین عوامل خارجی	ضریب لیکرت	ضریب اولیه	ضریب ثانویه	رتبه	ضریب نهایی
O ₁ -افزایش امنیت در منطقه با وجود عشایر	۳	۶۰	۰/۰۹	۴	۰/۳۶
O ₂ -توانایی جذب توریست (از جمله کویر نوردی)	۴	۸۰	۰/۱۲	۳	۰/۳۶
O ₃ -تشکیل تعاونی جهت بهره‌برداری بهتر	۳	۶۰	۰/۰۹	۳	۰/۲۷
O ₄ -ارائه منابع آبی با کیفیت	۴	۸۰	۰/۱۲	۴	۰/۴۸
O ₅ -تعمیر و ساخت راه‌های ارتباطی	۳	۶۰	۰/۰۹	۴	۰/۳۶
O ₆ -ساخت سازه‌های بهداشتی و فرهنگی	۳	۶۰	۰/۰۹	۲	۰/۱۸
O ₇ -تعیین مکان‌های مناسب یکجانشینی	۵	۱۰۰	۰/۱۵	۴	۰/۶۰
O ₈ -حفظ منابع و ذخایر ژنتیکی و حفظ دام‌های بومی مقاوم	۳	۶۰	۰/۰۹	۱	۰/۰۹
O ₉ -بازاریابی برون منطقه‌ای برای محصولات	۲	۴۰	۰/۰۶	۳	۰/۱۸
O ₁₀ -استفاده از انرژی‌های نوین	۳	۶۰	۰/۰۹	۴	۰/۳۶
جمع		۶۶۰	۱/۰۰		۳/۲۴

جدول ۴: تهدیدهای منطقه مورد مطالعه بر اساس نتایج پرسش‌نامه‌ها

مهم‌ترین عوامل خارجی	ضریب لیکرت	ضریب اولیه	ضریب ثانویه	رتبه	ضریب نهایی
T ₁ -خشک‌سالی و کمبود منابع آب	۵	۱۰۰/۰۰	۰/۱۴	۴	۰/۵۶
T ₂ -مهاجرت زیاد قشر فعال	۳	۶۰/۰۰	۰/۰۸	۳	۰/۲۴
T ₃ -سیاست‌های ضعیف دولت در برابر محصولات دامی	۴	۸۰/۰۰	۰/۱۱	۳	۰/۳۳
T ₄ -پیش‌خرید محصولات به دلیل کمبود سرمایه کافی	۳	۶۰/۰۰	۰/۰۸	۲	۰/۱۶
T ₅ -عدم مدیریت در نوع و تعداد دام منطقه	۳	۶۰/۰۰	۰/۰۸	۲	۰/۱۶
T ₆ -عدم وجود راه‌های ارتباطی	۳	۶۰/۰۰	۰/۰۸	۴	۰/۳۲
T ₇ -عدم توجه قرار دادن فرهنگ و شغل عشایر	۴	۸۰/۰۰	۰/۱۱	۳	۰/۳۳
T ₈ -کاهش توان مراتع و افزایش فرسایش	۳	۶۰/۰۰	۰/۰۸	۳	۰/۲۴
T ₉ -عدم ارائه علوفه و تجهیزات بهداشت دام	۴	۸۰/۰۰	۰/۱۱	۳	۰/۳۳
T ₁₀ -افزایش بیکاری، تورم و فقر در کشور و منطقه	۵	۱۰۰/۰۰	۰/۱۴	۴	۰/۵۶
جمع		۷۴۰/۰۰	۱/۰۰		۳/۲۳

و در ادامه وارد نمودار تعیین راهبرد گردید، که بر اساس این نمودار بهترین راهبرد، حداقل - حداکثر (WO) تعیین می‌گردد (شکل ۳).

پس از تعیین ضریب نهایی بر اساس نظرات کارشناسی به تعیین راهبرد (استراتژی) مناسب در منطقه پرداخته شد. بدین صورت که بعد از جمع ضریب نهایی گزینه‌ها، ضریب نهایی زیرعوامل تعیین گردید

شکل ۳: نمودار تعیین راهبرد (استراتژی)

جدول ۵: اولویت‌بندی استراتژی‌های معرفی شده با استفاده از ماتریس QSPM

ردیف	عنوان راهکارها بر اساس اولویت	امتیاز لیکریت	امتیاز جذابیت	امتیاز QSPM
۱	توجه دولت مناطق محروم و عشایر منطقه و تأسیس مراکز بهداشتی، فرهنگی، رفاهی، ارتباطی و مراکز خرید و فروش	۵	۴	۲۰
۲	ارائه برنامه‌ای جامع برای یکجانشینی عشایر و عواقب بعد از آن	۵	۴	۲۰
۳	استفاده از شورا و مردم با اعتماد، با تجربه و باسواد جهت افزایش همبستگی اهالی و انجام امور اداری	۵	۳	۱۵
۴	ارائه الگوی مناسب جهت تقویت مراتع، تلفیق کشاورزی و دامداری جهت تنوع شغلی و درآمدزا	۴	۳	۱۲
۵	تشکیل تعاونی‌ها جهت استفاده بهینه از امکانات و تولیدات منطقه و طایفه	۴	۳	۱۲
۶	استفاده از پتانسیل‌های گردشگری، صنایع دستی و انرژی‌های موجود در منطقه	۴	۲	۸

اساس حاصلضرب دو مولفه نامبرده اولویت‌بندی راهکارها مشخص گردید. همان‌گونه که قبلاً نیز توضیح داده شده این تکنیک مشخص می‌کند که کدام یک از شش مؤلفه‌های استراتژیک (راهکارهای) انتخاب شده، امکان‌پذیر و ضروری‌تر برای اجرا می‌باشد (جدول ۵). همان‌طور که در جدول ۱ مشهود است تمایل به یکجانشینی با ضریب نهایی ۰/۵ بیشترین امتیاز را گرفته است، که نشان از همدلی عشایر منطقه از تقاضای یکجانشینی می‌باشد. همچنین بر اساس بازدیدهای منطقه دلایل تمایل به یکجانشینی را عدم درآمدزایی از کوچ به دلیل کاهش توان مراتع در اثر خشک‌سالی و چرای بیش‌ازحد و همچنین نبود امکانات بهداشتی و آموزشی در صورت کوچ و زندگی عشایری عنوان نمودند به‌طوری‌که بررسی امکانات بهداشت و درمان ۱۹ آبادی منطقه نشان داد که هیچ‌کدام از آبادی‌ها دارای امکانات بهداشتی نبوده‌اند و نحوه خدمات‌رسانی در زمینه بهداشت و درمان به صورت گشت‌های امدادی به فواصل زمانی ۱۰ و ۲۰ روز و به‌صورت نامنظم می‌باشد. نتایج جدول ۲ نشان داد که نبود منابع آب کافی بیشترین امتیاز را به خود اختصاص داده است

این راهبرد نوع دوم راهبردها از ترکیب فرصت‌ها و نقاط ضعف می‌باشد. یعنی از ترکیب عوامل این دو بخش، راهبرد متناسب با آن طراحی می‌شود که در این حالت هدف این است که با بهره‌جستن از فرصت‌ها، نقاط ضعف را کاهش داده یا از بین برد. این راهبرد را راهبرد مینی مکس^۱ می‌نامند. نتایج حاصل از این استراتژی ارائه شش راهکار می‌باشد که در جدول ۵ ارائه شده است.

اولویت‌بندی یا کمی نمودن شش راهکار معرفی شده با استفاده از ماتریس QSPM

راهبرد حداقل - حداکثر در مرحله قبل تعیین شد. بدین منظور از ترکیب گزینه‌ها بر اساس راهبرد تعیین، شش راهکار ارائه گردید، بدین منظور برای کمی نمودن راهکارها از ماتریس QSPM استفاده گردید به‌گونه‌ای که بر اساس کمیت حاصل، راهکارها مقایسه و اولویت‌بندی شدند. بدین ترتیب به هر کدام از راهکارها امتیاز جذابیت داده شد و سپس در امتیاز لیکریت ضرب گردید. در نهایت بر

1. Mini- Max

که این نشان از کمبود شدید منابع آبی منطقه است و نشان می‌دهد عشایر این منطقه با محدودیت شدید آب مواجه هستند. از مهم‌ترین ضعف‌های منطقه نیز این گزینه تعیین شد. بر اساس اطلاعات حاصل از پرسشنامه‌های آبادی از تعداد ۱۹ آبادی مورد مطالعه تنها تعداد ۳ آبادی دارای آب لوله‌کشی به صورت شیر برداشت مشترک می‌باشد و بقیه آبادی‌ها از این نعمت نیز محروم می‌باشند و هیچ‌کدام از منازل مستقر در آبادی‌های دارای آب لوله‌کشی به طور مستقل و دارای شیرآب نیستند. عشایر این منطقه نه تنها محروم از آب لوله‌کشی هستند که در خیلی مواقع آب برای شرب و بهداشت ندارند و مجبورند مسافت زیادی برای تأمین آب طی نمایند. درحالی‌که دارا بودن آب لوله‌کشی سالم از امکانات اولیه زندگی امروزه جوامع انسانی بشمار می‌آید و فقدان آن نشانه محرومیت و پایین بودن شاخص‌های زندگی خانوارهای طایفه عشایر عرب طاهری می‌باشد. همان‌طور که از نتایج جدول ۳ مشهود است، گزینه‌های تعیین مکان‌های یکجانشینی و تأمین آب بیشترین امتیاز را در زیر معیار فرصت‌ها به خود اختصاص داده است و این اهمیت بالای تمایل به یکجانشینی را در عشایر منطقه نشان می‌دهد که می‌تواند یک فرصت برای سازمان‌های مربوطه برای این امر باشد و این امر به این دلیل است که یکجانشینی باعث تسهیل در ارائه امکانات و خدمات در همه زمینه‌ها می‌گردد و گزینه کمبود آب نیز با تعیین مکان‌های مناسب برای اسکان عشایر می‌تواند حل شود و یا هزینه کمتری داشته باشد. دیگر امکانات نیز به همین طریق می‌تواند حل شود. بر اساس اطلاعات حاصل از پرسشنامه‌های ۱۹ آبادی واقع در محدوده عشایر طایفه طاهری تمامی ۱۹ آبادی فوق از داشتن جاده آسفالت و مناسب محروم هستند و تمام راه‌های ارتباطی بین آبادی‌ها و راه‌های دسترسی به مرکز دهستان خاکی می‌باشد. البته در سال‌های اخیر اقدام به احداث جاده با زیرسازی مناسب بین عشق‌آباد تا چاه مسافر شده که این کار ناتمام مانده است. بر اساس نتایج جدول ۴ بیشترین ضریب نهایی به گزینه‌های خشک‌سالی و افزایش بیکاری، تورم و فقر شدید در منطقه است که گزینه دوم تا حدودی ناشی از گزینه اول می‌باشد. بر اساس نتایج مطالعه انجام شده در منطقه مهم‌ترین عامل فشارهای اقلیمی ناشی از خشک‌سالی‌های مداوم ۷-۹ ساله و گرمای شدید است که مزید بر علت شده و از قدرت کارایی تولید گونه گیاهی کاسته و کیفیت رشد و تولید را کاهش داده است که در این مدت فشار تأثیرات اقلیمی را مضاعف نموده است. همچنین ضریب نهایی عوامل راهبرد حداقل - حداکثر نشان از زیاد بودن ضعف‌های موجود در منطقه است که با تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی صحیح و دقیق و با فرصت‌های موجود می‌توان این مشکلات را به حداقل رساند. در ادامه با توجه به اولویت بندی راهکارهای ارائه شده توجه دولت به مناطق محروم و عشایر ضروری است. در این راستا تمایل عشایر به یکجانشینی است و همچنین دولت نیز به منظور تسهیل ارائه خدمات از جمله تأسیس مراکز بهداشتی، فرهنگی، رفاهی، ارتباطی و مراکز خرید و فروش موافق با این

استراتژی می‌باشد. همچنین گزینه کمبود آب نیز با تعیین مکان‌ها مناسب جهت یکجانشینی با هزینه کمتر قابل حل است. از دیگر استراتژی‌های مورد توجه، استفاده از پتانسیل‌های منطقه و جذب توریسم و همچنین تنوع دامپروری و افزایش درآمدزایی می‌باشد. در این بخش با توجه به پتانسیل منطقه گود عرب طاهری پرورش شتر می‌باشد. با توجه به خواص فوق‌العاده شیر شتر به عنوان دارویی بارزش در زمینه درمان و مداوای بیماری‌های معده، زخم اثنی عشر، ضعف تخمدان، ضد تصلب شرایین، ضد سرطان، ایدز، آلزایمر و هپاتیت C است. این مجموعه خواص موجب شده که در حال حاضر مردم اروپا از شیر شتر استقبال کنند. با توجه به تولید ۲ تن شیر در ازای هر نفر شتر در سال، این گزینه چنانچه با همکاری دولت و ارائه وام‌های کم بهره به عشایر منطقه صورت گیرد، می‌تواند زمینه را جهت اشتغال و کسب درآمد میسر سازد.

علاوه بر شتر منطقه قشلاق عشایر عرب طاهری در قدیم زیستگاه گورخر ایرانی بوده و از نظر طبیعی منطقه‌ای مستعد برای تکثیر و پرورش این حیوان است. گورخر حیوانی مقاوم با شرایط سخت بیابان و با ضریب تبدیل بالا است. راه‌اندازی یک مرکز محصور شده تکثیر و پرورش گورخر در این منطقه نیز می‌تواند به یک فعالیت پردرآمد اکو توریسمی تبدیل شود. برای دستیابی به این درآمد لازم است تا محدوده‌ای از مرتع قشلاق عشایر محصور شود و با تأمین آب و غذای کمکی این حیوان تکثیر و محصول آن به صورت فروش پروانه شکار این حیوان بازاریابی شود. در این صورت می‌توان با جلب توریسم درآمد خوبی برای این عشایر به وجود آورد. زمینه دیگر برای توسعه زندگی این عشایر اتکا به تولیدات صنایع دستی از قبیل پستی گلیم و غیره است.

نتایج پژوهش حاضر با پژوهش انجام شده توسط چاتورویدی و همکاران [۲] که در هند انجام گرفت مقایسه گردید. اگر چه پیشنهادات مطالعه انجام شده توسط نویسندگان نامبرده برای ساماندهی قبایل هندی منوط بر مدیریت منابع آب باران، تنوع کشت و آبرزی‌پروی است اما آنچه از نتایج اجرای این طرح پس از دو سال ارائه شد، ایجاد انگیزه در بین مردمان این قبایل است که این انگیزه حاصل اطمینان و توجه دولت به مشارکت مردمان این قبایل است که فواید این مشارکت و همدلی بین دولت و قبایل فوق، به زودی درک گردید. انتظار می‌رود در منطقه گود عرب طاهری نیز با یکجانشینی عشایر و بدنبال آن توجه دولت و ارائه امکانات به آن‌ها این مشارکت و همیاری ایجاد گردیده و با ایجاد انگیزه و کسب درآمد، تا حدودی از مشکلات این مردمان نیر کاسته شود.

نتیجه‌گیری

با اجرای طرح ساماندهی و اسکان دائم عشایر عرب طاهری امکان ایجاد کارگاه‌های بهداشتی، آموزش، تولید انبوه و بازاریابی میسرتر است و زمینه تولید محصول، صنایع دستی به شکل انبوه و کارگاهی فراهم می‌شود. در واقع حفظ پایگاه‌های جمعیتی عشایر

J. 2017, Evaluation of environmental instability indicators with emphasis on water, soil and noise pollutions using Analytical Hierarchy Process (AHP) in Ahvaz metropolis. *Journal of Environmental Science and Technology*. 19(3):67-81. (In Persian).

7. Hill, T., Westbrook, R. 1997. SWOT analysis: It is not time for a product recall. *Lang Range Planning*, 30(1): 46-52.

8. Javadi, M. 2010. Effect of effective factors on increasing desertification intensity and presenting regional model in Kerman province. Master's Thesis, Faculty of Natural Resources, Tehran University. (In Persian).

9. Kangas, J., Kurttila, M., Kajanus, M., Kangas, A. 2003. Evaluation management strategies of a forestland estate-the S-O-S approach. *Journal of Environmental Management*, 69(4): 349-358.

10. Kotler, P. 1988. *Marketing Management: Analysis, planning, implementation and control*. New Jersey: Prentice-Hall.

11. Molai Hashjin, N., and Zahedi Dafchahi, K. 2010. Rural integrated development planning using SWOT analytical model in Khomam district of Rasht city. *Journal of Rural Research*. 1: 133-154. (In Persian).

12. Ogowang, T. 1994. The choice of principle variables for computing the human development index, *World development*, Vol.22.

13. Radan, Z., Shariat, S. M., Landi, A., Jaefarzade, N. A., and Sanjaranipoor, N. 2016. Comparison Ability between FAO and Iran Ecological Models to Estimate of Capability Ecological land for Using Pasture. *Journal of Environmental Science and Technology*. 18(4):89-102. (In Persian).

14. Rahimi, M., Soofi, M., and Ahmadi, H. 2012. Evaluation of Watershed Measures with WOCAT Program in Dejkord Basin. *Journal of Water and Soil*. 26(1):1-10. (In Persian).

15. Rahmani, B., Shams, M., and Hatamifar, S. 2010. Feasibility study on tourism development in Malayer using SWOT model. *Journal of Geography and Environmental Studies*. 1(3):13-25. (In Persian).

16. Ratha, D., and Agrawal, V.P. 2015. A digraph permanent approach to evaluation and analysis of integrated watershed management system. *Journal of Hydrology*. 1(525):188-196.

17. Roseland, M., 2000. Sustainable community

در این منطقه بیابانی به لحاظ مسائل امنیتی و در سطح ملی حائز اهمیت است و اصولاً خالی ماندن این منطقه از جمعیت خود نوعی بیابانزایی است. علاوه بر این مکان‌های عرفی و سنتی عشایر حفظ شده و پراکنش دام در مرتع منظم و مطابق سوابق عرفی باقی خواهد ماند. با حفظ مکان‌های فعلی میزان تردد دام در مرتع حداقل خواهد بود. با انتقال آب برای کشاورزی به نسبت جمعیت هر مکان زمینه ایجاد مکان‌های دائمی‌تر و روستایی فراهم خواهد شد و پیامد آن گسترش صنایع دستی و امکان نوآوری‌های دیگر برای توسعه درآمد خانوارها می‌باشد.

البته تمام این پیشنهادهای ارائه شده در بخش نتایج در یک برنامه قابل اجرا نیست. در اقدام اول لازم است فقر مردم در اولیت قرار گرفته و کاهش یابد. برای این کار تأمین آب کشاورزی و انتقال آب به مکان‌های فعلی عشایر در قشلاق برای کشت علوفه مهم است و می‌تواند بنیه تولید و درآمد عشایر را بهبود بخشد که این اقدام باید با سرمایه‌گذاری دولت و حتی اجرا توسط شرکت‌های ذیصلاح دولتی انجام شود، چراکه در حال حاضر عشایر منطقه بدلیل فقر طاقت هیچ‌گونه سرمایه‌گذاری و توسعه را ندارند. بعد از این اقدام سایر پیشنهادات فوق‌الذکر به تدریج قابل اجرا خواهد شد و اصولاً بعد از این اقدام اولیه با بهتر شدن درآمد عشایر سایر راه‌های نو و توسعه‌ای توسط خود عشایر عملی‌تر می‌شود و بیشتر احتیاج به راهنمایی و نظارت خواهند داشت.

منابع

1. Advisor Engineers of Esatis Sabz Rahpoyan, 2013. Feasibility studies of development of operational system of Goud Arabtahi. Yazd. Iran. 156 p. (In Persian).

2. Chaturvedi, A., Hajare, T.N., Patil, N.G., Chaturvedi, A., Mungole, A. and Kamble, R. 2015. Land use planning issues in management of common property resources in a backward tribal area. *Land Use Policy*, 42, pp.806-812.

3. David, F. R. 1986. The Strategic Planning Matrix: A Quantitative Approach. *Long Range Planning*, 19(5): 102-107.

4. Divsalar, A. A., Shokri Firoozjah, P., and Ferdoosi, S. 2016. Analyzing the Strategies of Rehabilitation of Shahrood River by SWOT Technique. *Journal of Environmental Science and Technology*. 18(2):43-65. (In Persian).

5. Fal Soleiman, M., and Sadeghi, H.A. 2013. Analysis of the capabilities of the agricultural sector in South Khorasan province for sustainable development using the SWOT model. *Journal of Geography and Development*, 11(30):139-156. (In Persian).

6. Firoozi, M. a., Mohammadi dehcheshmeh, M., and Saidi,

21. Terêncio, D.P.S., Fernandes, L.S., Cortes, R.M.V. and Pacheco, F.A.L. 2017. Improved framework model to allocate optimal rainwater harvesting sites in small watersheds for agro-forestry uses. *Journal of hydrology*, 1(550):318-330.
22. Tayeb Moghadam, N., Rozbahani, L., and Faryadi, Sh. 2014, Environmental planning on the local land scale (case study: Fordow village), *Journal of Environmental Science and Technology*. 16(4):124-145. (In Persian).
- development: integrating environmental, economic, and social objectives. *Progress in planning*. 54(2):73-132.
18. Sadoddin, A. 2006. Bayesian Network Models for Integrated-Scale Management of Salinity. PhD Thesis, Australian National University, 264p.
19. Shahba, S., Arjmandi, R., Monavari, M. and Ghodusi, J. 2017. Application of multi-attribute decision-making methods in SWOT analysis of mine waste management (case study: Sirjan's Golgohar iron mine, Iran). *Resources Policy*, 1(51):67-76.
20. Tahseen, S. and Karney, B. 2017. Opportunities for increased hydropower diversion at Niagara: An sSWOT analysis. *Renewable Energy*, 1(101):757-770.

Abstract

**Provide Appropriate Management Strategy Using the QSPM-SWOT Compilation
Model with the Aim of Organizing Nomads
(Case study: Native Tribe of Ghoud of Arab-Taheri Tabas)**

H. Afkhami¹

Received: 2018/03/04 Accepted: 2018/10/20

The study of the economic and social problems of nomadic societies is one of the strategic issues of the states, which is considered as an essential step in the development of appropriate management strategies in this regard. The present study was carried out to investigate the Goud of Arab-Dahar problems of Tabas area and based on the SWOT analytical model. At first, by visiting the area and providing the questionnaires, the strengths, weaknesses, opportunities and threats of the region were determined. Then, the matrix of internal factors (strengths and weaknesses) and external factors (opportunities and threats) were prepared and for evaluation (spectrum of lycritis) were presented to experts and natives of the region. After defining the factors influence coefficient (final coefficient) in the matrices, a strategy of minimum-maximum WO was determined. This strategy is the second type of strategies and the combination of opportunities and weaknesses, which is designed according to the combination of factors of these two parts, the appropriate strategy. In the following, in order to determine the appropriate strategies, using QSPM matrix, six strategies were identified using the combination of internal and external factors, which ultimately identified two strategies. 1- Government attention to the deprived and tribal regions of the region and the establishment of health centers, cultural, welfare, communication, shopping centers and Selling and 2- Providing Comprehensive Plan for Nomadic Integration and After-Effects, Highest Score as Best Practice Were identified..

Keywords: Socio-economic issues, Society, SWOT analysis model, Management and planning, Tribes

1- P.H.D in Watershed Management Science and Engineering, Faculty of Natural Resources/Yazd University, Corresponding Author, Email: Hamide.afkhami@gmail.com